

Μάθημα: Πολιτική Συμπεριφορά
Διδάσκουσα: Καθηγήτρια Μ. Παντελίδου Μαλούτα

Πολιτική Συμπεριφορά
Περιεχόμενο μαθήματος 2015

Το μάθημα στοχεύει στη διερεύνηση των παραγόντων που επιδρούν στη διαμόρφωση και την εκδήλωση της πολιτικής συμπεριφοράς υποκειμένων και κοινωνικών ομάδων, επιδιώκοντας την εξοικείωση των φοιτητών/τριών με έναν ερευνητικό τομέα της ΠΕ. όπου η διαπλοκή θεωρητικής και εμπειρικής προσέγγισης αποτελεί προϋπόθεση. Η συζήτηση για την *ιδιότητα του πολίτη* και τα δικαιώματα που την συναποτελούν συγκροτεί κεντρικό πλαίσιο αναφοράς, ενώ βασική αναλυτική κατηγορία είναι η έννοια της *πολιτικής συμμετοχής*.

Αρχικά, εξετάζονται η έννοια και οι διάφορες μορφές *πολιτικής συμπεριφοράς*, η διαδικασία μέσω της οποίας αυτή διαμορφώνεται και το πλαίσιο όπου εκδηλώνεται, καθώς και οι παράγοντες που συσχετίζονται με διαφορετικούς τύπους συμπεριφοράς. Επιχειρείται εμπειρική διερεύνηση και ερμηνεία της επίδρασης συγκεκριμένων μεταβλητών (ταξική θέση, φύλο, ηλικία, θρησκεία, ιδεολογία κ.ά) με αποτίμηση της βαρύτητας της κοινωνικής ανισότητας. Οι αναφορές επικεντρώνονται στην ελληνική πολιτική κουλτούρα μέσω διαχρονικών δεδομένων, ενώ προτείνονται στοιχεία (ESS) για τη συγκριτική μελέτη της πολιτικής συμπεριφοράς σε διαφορετικές κοινωνίες. Η διερεύνηση αυτή επιτρέπει την ανάπτυξη προβληματισμού για τις ταυτότητες και τον μεταβαλλόμενο χαρακτήρα τους, τις αλλαγές στην πολιτικότητα ιδιαίτερα των νέων, και τις νέες μορφές παρέμβασης στην (και αποχής από την) πολιτική διαδικασία στην ΕΕ και την Ελλάδα. Επιχειρείται η αναγκαία θεωρητική γεφύρωση μεταξύ της μελέτης της ατομικής πολιτικής συμπεριφοράς και της συλλογικής δράσης. Επισημαίνονται επίσης τα όρια του *συμπεριφορισμού* στην ανάλυση εμπειρικών δεδομένων και παρουσιάζονται διαφορετικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις για το σχεδιασμό της έρευνας και την ανάλυση στοιχείων για την πολιτική συμπεριφορά. Προτείνεται δε ένα θεωρητικό πλαίσιο ανάλυσης όπου, η επισήμανση της ανισότητας στην πολιτική συμμετοχή οδηγεί σε συζήτηση για την *ιδιότητα του πολίτη* και την ανισότητα στη χρήση των δικαιωμάτων που τη συναποτελούν.

Ο διττός χαρακτήρας του κλάδου αυτού της Π.Ε., που αναφέρεται τόσο στην εμπειρική διερεύνηση των παραγόντων που επιδρούν στην πολιτική συμπεριφορά όσο και, στη θεωρητική αντιμετώπιση της πολιτικής συμμετοχής ως συστατικό στοιχείο της ιδιότητας του πολίτη που πραγματώνεται σε συνθήκες κοινωνικής ανισότητας, αντανακλάται και στην απαραίτητη βιβλιογραφία.

**Υποχρεωτικό Μάθημα Κατεύθυνσης Πολιτικής Ανάλυσης
Εξάμηνο Ζ
Διδάσκουσα: Καθηγήτρια Μ. Παντελίδου Μαλούτα**

Πολιτική Συμπεριφορά: Ύλη μαθήματος 2015

A. Διδακτικά βοηθήματα

Μ. Παντελίδου Μαλούτα, *Πολιτική Συμπεριφορά: Θεωρία, Έρευνα και Ελληνική Πολιτική*, Αθήνα, Σαββάλας, 2012.

T. H. Marshall, T. Bottomore, *Ιδιότητα του πολίτη και κοινωνική τάξη*, Αθήνα, Gutenberg, 1995.

B. Άρθρα όπου προσφέρεται υλικό για κριτική αντιμετώπιση της μεθοδολογίας της εμπειρικής διερεύνησης της πολιτικής συμπεριφοράς

Π. Καφετζής, «Ευρωπαϊκός Νότος: Σε αναζήτηση του πολίτη και της πολιτικής», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, 69Α, 1988, σσ. 24-66.

Χ. Λυριντζής, «Μεθοδολογικά ζητήματα στη σύγχρονη πολιτική ανάλυση», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, 75Α, 1990, σσ. 58-70.

Μ. Παντελίδου Μαλούτα, «Ελληνική πολιτική κουλτούρα: Όψεις και προσεγγίσεις», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, 75Α, 1990, σσ. 18-57.

Γ. Άρθρα και κεφάλαια βιβλίων όπου προτείνεται ένα θεωρητικό πλαίσιο ανάλυσης της πολιτικής συμμετοχής

S. Hall, «Το ζήτημα της πολιτιστικής ταυτότητας», στο, S. Hall, D. Held, A. McGrew, *Η νεωτερικότητα σήμερα*, Αθήνα, Σαββάλας, 2003, σσ.401-425.

M. G. Schmidt, *Θεωρίες της δημοκρατίας*, Αθήνα, Σαββάλας, 2004, σσ.279-296.

Kriesi, H., «Νέα κοινωνικά κινήματα στη Δυτική Ευρώπη», *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, 11, 1998, σσ.6-26»

C. Offe, "Δημοκρατική θεωρία και δημοκρατική πράξη", στο, Χ. Λυριντζής, Η. Νικολακόπουλος, Δ. Σωτηρόπουλος, *Κοινωνία και πολιτική. Όψεις της Γ' Ελληνικής Δημοκρατίας*, Αθήνα, Θεμέλιο, 1996, σσ. 45-57.

Σ. Σεφεριάδης, «Συγκρουσιακή πολιτική, συλλογική δράση, κοινωνικά κινήματα: Μια αποτύπωση», *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, 27, 2006, σσ.7-42.

ΜΠΜ 10. 2015